

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
„Miercurea”, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
făruș”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoțana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Sileania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR:
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 22 Martie 1902.

Nr. 12.

Salare fixe ori tantieme?

Retribuțiunile funcționarilor de bancă consistă, atât la băncile noastre cât și în general aproape la toate societățile pe acțiuni, de regulă din două părți: *salare fixe*, înainte stabilite, lângă cari se mai adaugă, la bănci mai mari, eventual și relutul de cuartir, — și apoi din *tantieme*. Aceste din urmă, după cum se scie, formează o parte a câștigului curat realizat în cursul anului, și se distribuie între funcționari *decursiv*, sau în proporțiunea salarelor lor fixe sau după buna chibzuială a direcțiunii. Mărirea tantiemelor depinde totdeauna de la mărirea profitului net al anului precedent; dacă profitul curat a crescut, cresc și tantiemele și viceversa, se reduc, dacă venitul arată o decreștere; iar dacă profitul net este stabil sau arată numai o creștere mică, precum se observă aceasta de câți-va ani încoace aproape la toate băncile, atunci nexul causal dintre tantieme și profitul net înceată cu totul și funcționarii primesc drept tantieme, an de an, aproape același procent; — sau dacă numărul lor s'a înmulțit — poate și ceva mai puțin. La băncile mari din capitală tantiemele funcționarilor se urcă adeseori până la 25% ale salarelor fixe, la institutele mai mici din provincie tantiema variază între 10%—25%.

Cu toată stabilitatea lor, tantiemele nu au pentru funcționari nici pe departe valoarea aceleiași cantități de salar fix. Intru satisfacerea trebuințelor lor sociale și de traiu, funcționarii pot conta numai la retribuțiunile lor fixe, pe cari le primesc, cu excepțiunea relutului de cuartir, în rate lunare anticipative. Tantiemele din contră, cari se plătesc anual și decursiv, funcționarii nu le pot considera la acoperirea trebuințelor lor absolut indispensabile, ca niște venituri regulate și sigure, din care causă ele de regulă nici nu se folosesc pentru trebuințe curente, ci sunt privite mai mult ca un ce extraordinar, ca un cadou neașteptat, și ca atari se și folosesc apoi sau pentru procurarea de obiecte de lux, de cari funcționarii s'ar pute și lipsi, sau pentru plata datoriilor facute în cursul anului în vederea tantiemei viitoare. Scim din praxă, că funcțio-

narii nici când nu consideră tantiemele drept un venit echivalent cu salarul, și partea preponderantă a lor ar preferi, dacă institutele, în al căror serviciu stau, în schimbul tantiemei le-ar urca salarul, cu suma corespunzătoare tantiemei; ba la unele institute s'ar mulțami poate și cu o urcare de salar de 80—90% din suma tantiemelor.

Intrebare este: pe ce cale s'ar pute împlini dorința funcționarilor de bancă, ca în locul tantiemei nesigure și nesistemisate, să și primească retribuțiunile în formă de salare fixe? După părerea unui bun cunoscător al situațiunii funcționarilor de bancă și totodată al manipulațiunii institutelor de bani, — ideile căruia le-am utilizat în articolul nostru present, — lucrul este foarte simplu și cu atât mai ușor realizabil, cu cât dorința funcționarilor coincide și cu interesele institutelor de bani.

Vom expune în cele următoare păreriile amintite, atrăgând atențiunea cărcurilor noastre conducătoare, ca asupra unui lucru, care credem că merită a fi studiat mai deaproape.

După *salarele fixe* ale funcționarilor institutele de bani au să plătească, precum se scie, *contribuțiunea de câștig cl. IV.*, iar după *tantieme*, conform hotărârii judecătoriei administrative Nr. 11038/99 *contribuțiunea de câștig cl. III.*

Cercetând acum, ce consecuențe are pentru institutul contribuabil diferența între contribuțiunea de câștig cl. III și cl. IV se constată următoarele:

Contribuțiunea de câștig cl. IV după salarele funcționarilor face la un salar anual de K 1000.—: 1%; la K 2000.—: 1½%; la K 4000.—: 2%, și așa mai departe. În mediu se poate evalua contribuțiunea de câștig cl. IV cu 2½%, care cu diferitele aruncuri se urcă la circa 3½—4%.

După tantieme institutele de bani au să plătească contribuțiunea de câștig cl. III, care este de 10%. Cu diferitele dări suplimentare și aruncuri, cari sunt după împregiurările locale foarte variate, contribuțiunea aceasta cresce cel puțin încă cu 4%; prin urmare contribuțiunea după tantieme face 10% + 4% = 14%. Vedem deci că contribuțiunea după salarele fixe face

4%, iar după tantieme 14%, ceea ce înseamnă că după tantieme institutele de bani plătesc cu 10% mai multă contribuție decât după salariile fixe.

Punem cazul că la un institut de bani salariile funcționarilor fac suma de K 90,000— și tantiemele membrilor din direcțiune, din comitetul de supraveghiere și ale funcționarilor suma de K 45,000—. In cazul acesta contribuțiunea va fi K 3600— (4% dela K 90,000—) + K 6300—, (14% dela K 45,000—), în total K 9,900—; dacă din contra s'ar plăti întreaga suma de K 135,000—, (K 90,000 + K 45,000) sub titlul de salare, atunci contribuțiunea n'ar face decât K 5400—, cu alte cuvinte prin transformarea tantiemelor în salare fixe s'ar face o economie anuală de K 4500—, care credem, că este o sumă destul de respectabilă.

Cum se poate vedea din cele premerse, pentru un institut de bani nu numai nu este păgubitor, ci din contră este mai avantajos, dacă în loc de tantieme plătesc funcționarilor sei, membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere salare fixe. Prin urmare dorința funcționarilor de a li-se transforma tantiemele de pân' acum în salare fixe, s'ar putea implini fără dificultăți și ar reclama la institutele la cari tantiemele sunt prevăzute în statute, numai o simplă modificare a acestora. Reforma ar fi primită, fără îndoială, cu plăcere și din partea membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, cari încă ar preferi salariile fixe față de tantieme.

Transformarea tantiemelor în salare fixe s'ar efectui astfel, că tantiema competentă pe anul de gestiune 1901 d. ex., s'ar plăti, după adunarea generală din 1902, pentru ultima dată sub titlul de până acum, urcându-se totodată cu începere dela 1 Ianuarie 1902 salarul fiecărui funcționar cu cuota de tantiemă primită. Membrii din direcțiune și din comitetul de supraveghiere ar beneficia de aci înainte de salare fixe, în mărimea tantiemelor avute în trecut.

Aci ar putea obiectiona cineva, că în cas când într'un an de gestiune următor profitul net ar fi mai mic, decât a fost în anul 1901, funcționarii ar beneficia și în anul acela de un venit, pe care între alte împregiurări, și în lipsa unui profit net corespunzător, nu-l ar primi drept tantiemă. Eventualitatea aceasta se poate preveni, creând, din economiile făcute la contribuțiune, un fond de rezervă, cu speciala mențiune de a acoperi diferența în acei ani, în cari profitul net ar fi mai mic decât a fost în 1901.

Asemenea ar trebui să crească și salariile în proporțiune cu creșterea profitului net, căci ar fi injust ca reforma propusă institutele de bani să o folosească spre alt scop decât pentru ameliorarea situațiunii funcționarilor lor.

pp.

Nota Red. Am dat loc fără comentariu propunerii de față, ce ni-a sosit din sinul funcționarilor noștri de bancă; nu putem întrelăsa însă observarea, că la deliberarea chestiunii sulate va trebui să punem față în față cu avantajile remarcate mai sus, și acele favoruri ce le dă băncilor însemnătatea *principială* a

tantiemelor. La tot cazul ar trebui bine cumpănită întrebarea, dacă va fi oportun sau nu, să desfacem legătura existentă pân acum între interesele generale ale institutului și între interesele particulare ale conducătorilor lui, și să asigurăm acestora un venit fix fără considerare la profitul realizat de institut. Vom căuta ocaziune a ne mai ocupa cu această chestiune.

Comerțul în 1901.

Este un adevăr în genere recunoscut, că soarta comerțului e subordonată sortii agriculturii și industriei, precum și multor altor factori, cum sunt: relațiunile de credit, situațiunea pieței de bani, capabilitatea de consumațiune și mijloacelor de comunicație. Toate acestea exersează o mare influență asupra circulației comerciale, și tot astfel nu se poate tăgădui că, dintre toți ramii principali ai activității economice, chiar comerțul este în mod mai simțitor atins și de schimbările ce în continuu se ivesc pe terenul politic. Toate aceste momente în 1901 au dat naștere la conjuncturi nefavorabile comerciale în întreaga Europă. Agricultură a dat rezultate slabe, industria a tângit pretutindenea, relațiunile de credit au fost foarte nefavorabile, capabilitatea de cumpărare a scăzut, încordarea trusturilor, sindicatelor și cartelelor nu a fost în stare a opri scăderea prețurilor. Circulația mărfurilor internaționale s'a restrîns, ba în unele direcțiuni s'a sdruncinat chiar. Constelațiunile politice au fost nefavorabile, pentru-că, pe când războiul anglo-bur a împedat exploatarea aurului în Transvaal, războiul chinez a stricat echilibrul comerțului general. În urma acestora comerțul Europei în genere arată o decadență. Bilanțurile comerciale ale Angliei și Germaniei, cari sunt cele dintăiu state comerciale ale Europei, au fost mai nefavorabile decât în 1900, anume al Angliei cu 12.5 milioane funți sterlingi, iar al Germaniei cu 70 milioane marce. În același timp cifrele bilanțului comercial al *Statelor-Unite* nord-americane arată creștere continuă. Ele se desvoaltă rapid pe întreaga linie și concurența lor e atât de mare, încât comerțul european acum odată nu poate trage deget cu ele. Situațiunea pieței de bani la aparență a fost favorabilă în an. tr., dar nu pentru comerț. Capitalul a fost retras aproape cu totul din întreprinderile industriale și comerciale, din această cauză el s'a îngărmădit și a urmat o scădere rapidă a etalonului. Din aceste însă comerțul a profitat puțin de tot; în butul abondanței de bani, cambiile comerciale s'au putut plasa numai foarte cu greu.

În vârtejul împregiurărilor nefavorabile, ce am enumerat, nici comerțul Ungariei nu a prosperat în 1901. Zidirile preste tot, îndeosebi construcțiunea de căi ferate, au stagnat, fabricile au dimis mulți lucrători și în urma acestora comerțul a pierdut o parte mare a cumpărătorilor, până-ce o altă parte, în urma recoltelor agricole nefavorabile, și-a redus trebuințele în mod însemnat. Cu toate aceste decadența comerțului țării nu a fost așa însemnată, ca aceea a statelor comerciale. Ce privesc insolvențele în 1901, s'au constatat în țările coroanei Sf. Stefan 363 casuri cu pasive K 3.023,000—.

După această schițare a situațiunii generale a comerțului să vedem care a fost *circulațiunea comerțului extern al teritoriului vamal comun (austro-ungar) în 1901.*

Importul în 1901 a fost în valoare de K 1,874.619,733—, pe când în 1900 a fost numai de K 1,741.255,298—.

Traficul *metalelor nobile* a fost în acest an excepțional de activ, deoarece ce au fost importate metale și monete în valoare de K 172.22 milioane și s'au exportat numai în valoare de K 41.6 mil., astfel că situația metalică s'a ameliorat cu K 131 mil. Peste tot considerând circulațiunea mărfurilor, importul în 1901 a întrecut pe cel din 1900 numai cu K 6.036.106.— Afară de importul metalelor nobile și a monetelor a crescut importul de ovės, secară, tutun, fructe sudice, ouă, marfa de măruntșuri, mătăsuri, pălării, produse de hârtie și chimice.

Exportul total în 1901 s'a ridicat la K 1.930.874.171.— față de K 2.008.548.997.— în 1900. Circulațiunea mărfurilor în 1901 a fost cu K 52.820.063.— mai mică decât în anul precedent. Aceasta este a se atribui reducerii prețurilor, cum se vede destul de eclatant la zahăr, din care s'a exportat mai mult ca în 1900 cu 423.000 măji metrice și totuși suma totală arată o diferență de K 16.8 mil. în minus. A scăzut exportul de malț, ouă, cai, lemn, mărfuri de in și mătasă, fier, și produse de fier, hârtie, piele, sticlă și mașini. O *urcare* a exportului se constată la *făină, bucate, vite, poame*, și anume la făină de 13, la poame de 11 și la vite de tăiat de 7 mil. coroane.

Bilanțul comercial al monarhiei austro-ungare în 1901 este mai nefavorabil decât al anului 1900 cu K 58.856.169.

Circulațiunea de mărfuri între Ungaria și Austria se prezintă astfel :

	1901	1900
Export din Ungaria		
în Austria	K 927.251,630	K 926.761,541
Import din Austria		
în Ungaria	K 933.793,817	K 903.229,306

Deci bilanțul comercial al Ungariei față de Austria în 1901 este mai nefavorabil decât în 1900 cu K 29.974.422. Anume în ce privește importul din Austria, a crescut: importul materiilor brute cu K 2½ mil., al semifabricatelor cu K 5 mil., al articolelor industriale (indeosebi materii de bumbac, lână și mătasă) cu aproape K 30 mil. Ce privește importul din Ungaria în Austria, s'a imputinat acela al materiilor brute și a crescut al fabricatelor și semifabricatelor.

Circulațiunea comericiului extern al Ungariei în 1901 se prezintă astfel :

S'au importat 36.723,967 măji m. și 2.674,000 bucăți în valoare de K 1.168.609.000. Exportul s'a ridicat la 63.813,254 m. m. și 9.246,448 bucăți în valoare de K 1.288.552.000. Față de anul precedent importul a crescut cu K 58 mil. și exportul a scăzut cu K 39 mil., astfel că bilanțul comercial a scăzut cu K 97 mil.

Pe terenul *politiceii comerciale* a produs mare nelinise noul proiect de tarif vamal al imperiului german, care amenință teribil comericiul extern al țării noastre. Camerele comerciale și industriale, cum și alte corporațiuni, au tractat în mod temeinic proiectul de sub întrebare și au ajuns la hotărîrea că, în cazul când Germania ar rămâne pe lângă tariful vamal proiectat, Ungariei îi va fi imposibil să încheie convențiune comercială cu ea. Se speră însă, că proiectul din vorbă nu va deveni lege. În anul tr. s'a început și desbaterea *tarifului vamal autonom*. Desbaterile au decurs destul de neliniscit, rezultatul până acum nu e cunoscut. Intre dispozițiile luate de guvern pentru înaintarea comericiului se numeră acele pentru desvoltarea navigațiunii, pentru canalizarea țării, etc. Ministrul de comericiu are în lucrare și câte-va proiecte de lege referitoare la înaintarea comericiului.

Pe terenul *activității sociale* a comercianților încă au avut loc mai multe mișcări. S'au înființat: societatea regnicolară a comercianților de animale, a comereianților de fier, de sticlă și de porcelan. În chestia înființării unei însoțiri a tuturor comercianților din țară, încă s'a făcut un pas însemnat înainte. Muzeul comercial din Budapesta a pus la cale o călătorie de studiu în Bosnia și Herțegovina, la care a luat parte un număr însemnat de comercianți fruntași. Pe urma acestora au venit la Budapesta și comercianți din țările ocupate. Dela aceste vizite se așteaptă legături comerciale cu numitele țări, unde până acum au domnit aproape exclusiv numai industria și comericiul Austriei.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 21 Martie 1902.

Bursa din *Berlin* a observat în zilele ultime o ținută rezervată și astfel afacerile s'au mișcat între margini înguste. Efectele montane s'au recules puțin dar în curând acțiunile miniere iar au scăzut. Cursurile băncilor s'au susținut bine. Valorile de transport au scăzut. Negoțul în rentă arată tendințe mai slabe, efectuindu-se mai multe realizări din cauza imprumutului rusesc. Mai pe urmă, pe baza notărilor din London, s'a semnalat o întărire generală, fiind mai preferite acțiunile de bancă. Discontul privat 2%.

În *Paris* afacerile au fost mai neimportante, deși cursurile arată o tendință spre întărire. O mișcare mai însemnată a avut loc numai la valori miniere, dar și aceasta a devenit mai târziu greoaie.

În *London* a scăzut cursul consolelor în urma scirilor despre intențiunile guvernului cu privire la acoperirea deficitului. Celelalte rente încă au cotate mai redus, numai valorile americane s'au recules din nou în urma mandatelor de cumpărare din New-York. Afacerile în valori miniere au fost la început vioae, mai târziu slabe.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Albina*“ institut de credit și de economii în Sibiu și-a ținut adunarea generală astăzi, în 22 Martie a. c. De față au fost 49 acționari, cari reprezentau 1944 acțiuni cu 390 voturi. Adunarea generală a fost prezidată de presidentul direcțiunii, D. Ios. St. Șulutu, care a numit notar pe D. Dr. N. Vecerdea, iar verificatori ai procesului verbal pe D. Nicolau Togan și Dr. E. Cristea, — și a decurs în deplină ordine și armonie, primindu-se toate propunerile direcțiunii ce le-am publicat și noi la timpul seu. Pentru ocuparea locurilor devenite vacante în consiliul de direcțiune prin eșirea după ancienitate a Dlor Dr. Iancu Mețian și Ioan Popa, s'a făcut votare secretă. Resultatul votului a fost: Dr. Iancu Mețian 364, Ioan Popa 66 și Dr. I. Beu 273 voturi. Restul voturilor s'a împărțit între mai mulți candidați. Pe baza acestora presidentul declară aleși în consiliul de direcțiune cu mandat pe 6 ani pe D-nii Dr. I. Mețianu și Dr. I. Beu.

Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere s'a făcut în modul următor:

Mesei studenților K 6000.—. Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român K 2000.—. Scoalei reuniunii femeilor române din Sibiu K 600.—. Internatului reuniunii femeilor rom. din Brașov K 400.—. Asociațiunii pentru sprijinirea sodalilor etc. din Brașov K 400.—. Societății „România Jună”, Viena K 200.—. Societății „Petru Maior”, Budapesta K 200.—. Alumneului din Timișoara K 200.—. Fundațiunii „Zsiga”, Beiuș K 200.—. Internatului gr.-or. din Beiuș K 200.—. Studenților morboși din Brașov K 200.—. Studenților miseri din Blaș K 200.—. Fundațiunii studenților din Brad K 200.—. Reuniunii române de muzică din Sibiu K 200.—. Reuniunii române de muzică din Brașov K 200.—. Reuniunii de agricultură din Sibiu K 200.—. Reuniunii pentru înfrumusețarea orașului Sibiu K 200.—. Reuniunii pentru înfrumusețarea orașului Brașov K 100.—. Reuniunii igienice din Sibiu K 100.—. Gremiului comercial K 100.—. La dispozițiunea direcțiunii K 1400.—. Total K 13,500.—.

*

„*Cassă de păstrare*” societate pe acțiuni în Sasca-mont. și-a ținut adunarea generală la 23 Februarie 1902 sub presiul d-lui Dr. *Iuliu Tămășiel*, fiind notar d-l *George Terzeu*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii *Petru Bugarin* și *Antonie Zaharia*. Prezenți au fost 32 acționari, reprezentând 639 act. cu 506 voturi.

Împărțirea profitului net de K 13 031.— s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 6915.—. Fondului de rezervă K 5082.—. Scopuri filantropice-culturale K 200.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 480.—. Tantieme oficialilor K 160.—. Remunerațiuni K 194.—.

Dividenda s'a fixat cu 6% = K 6.— de cupon și se plătesce cu incepere dela 1 Martie 1902. În direcțiune s'au ales d-nii Dr. *Iuliu Tămășiel*, Dr. *Alex. Coca*, *Iustin Chirilă*, *Maxim Jucu* toți din Sasca montană; *Sinion Vițian* din Slatina, *Sofronie Avramescu* din Nicolinți și *Nicolae Mircea* din Sasca română; iar în comitetul de supraveghiere d-nii: *Ioan Stoian* din Racasdia, *Ioan Grosan* din Kohldorf; *Pavel Brinzei* din Macoviste; *Pavel Vițian* din Bogodint; *Antonie Zaharia* în Sasca montană; *Pavel Corcan* din Iladia; *Teodor Ilana* din Slatina.

*

„*Concordia*” institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Uzdin. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 1 Martie n. 1902 sub presiul d-lui *Onorie Conopan*, fiind notar dl *Ilie Spăriosu*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Moisă Ballan* și *Iovan Spăriosu*. Au participat 32 acționari, reprezentând 83 acțiuni cu 61 voturi. Profitul net de K 4750.66 s'a distribuit cum urmează: Dividendă și supradividendă K 2454.08. Fondului de rezervă 1400.—. Scopuri filantropice-culturale K 50.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 472.—. Tantieme funcționarilor 300.—. Tantieme servitorului K 25.— transpus pe 1902 K 49.58.

Împărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 8% = K 8.— de cupon se plătesce imediat după adunarea generală. În direcțiune s'a ales în locul d-lui *Procopie Teran* dl *Moise Ballan*.

*

„*Cordiana*” institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Fofeldea și-a ținut adunarea generală la 23 Februarie st. n. 1902 sub presiul d-lui *Iosif Lissai*, fiind notar d-l *Dominic Rațiu*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Toma Ienciu* și *Alexe Manuil*. Prezenți au fost 46 acționari, reprezentând 473 acțiuni cu 283 voturi.

Împărțirea profitului net s'a hotărît astfel: Dividendă și supradividendă K 4800.—. Fondului de re-

servă K 1921.98. Scopuri filantropice-culturale K 136.17. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 499.27. Tantiemă funcționarilor K 181.56. Împărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a făcut astfel: Masa studenților săraci din Brașov K 20.—. Școalei comerciale din Brașov K 10.—. Corului tinerimei școlare din Foventea K 40.—. Pentru premiarea și incurajarea industriei de casă și îngrijirea vitelor în Foventea K 40.—. Pentru clădirea bisericii ortodoxe din Deva K 6.—. Ajutor pentru cărți la școlarii seraci din Noul rom. K 5.—. Fondului „*Ioan Popazu*” din Caransebeș K 5.—. Pentru cărți la școlarii săraci din Foventea K 10.17. S'a fixat dividendă 8% = K 8.— de cupon și se plătesce îndată după adunarea generală. În comitetul de supraveghiere s'au ales pe trei ani: d-nii *Eliseiu Balaban*, președinte; *Alexe Manuil*, *Ioan Manciu*, *Toma Sava* și *Ioan Măiang*.

*

„*Corvineana*” institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Hunedoara și-a ținut adunarea generală la 2 Martie st. n. 1902 sub presiul d-lui Dr. *Alexandru Hosszu-Longin*, fiind notar dl *Nicolau Măcrea*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *George Dănilă* și *Petru Popoviciu*. Au participat 43 acționari, reprezentând 643 acțiuni cu 643 voturi.

Profitul net s'a hotărît a se distribui astfel: Dividendă și supradividendă K 7000.—. Fondului de rezervă K 4675.43. Scopuri filantropice-culturale K 667.38. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2320.—. Tantiemă funcționarilor K 1334.76. Fondului de garanție K 600.—. Onorarii K 250.—. Împărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a făcut astfel: Bisericii gr.-or. din Hunedoara K 247.38. Bisericii gr.-or. din Almaș K 30.—. Bisericii ref. din Hunedoara K 30.—. Bisericii gr.-or. din Săncrai K 50.—. Bisericii gr.-or. din S-ta Maria de peatră K 50.—. Bisericii gr.-or. din Nădăștia sup. K 40.—. Bisericii gr.-or. din Nădăștia inf. K 40.—. Bisericii gr.-or. din Batiz K 50.—. Bisericii gr.-or. din Ghelari K 30.—. Mesei studenților din Brașov K 50.—. Mesei studenților din Brad K 50.—. Dividenda s'a fixat cu 10% = K 10.— de cupon plătit îndată după adunarea generală. În direcțiune s'a ales pe un period de 3 ani dnii *George Dănilă*, primar în Hunedoara și *Petru Popoviciu*, preot gr. or. în S-ta Maria de peatră.

*

„*Doina*” institut de credit soc. pe acțiuni în Câmpeni. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 4 Martie 1902, sub presiul d-lui *Romul Furdul*, fiind notari d-nii Dr. *Basilie Preda* și *Vasile Chirtop*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii Dr. *Zosim Chirtop* și *George M. Corcheș*. Prezenți au fost 17 acționari, reprezentând 411 acțiuni cu 411 voturi.

Împărțirea profitului net de K 11,199.51 s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 4800.—. Fondului de rezervă 3077.46. Scopuri filantropice-cult. K 400.—. Tant. direcțiunii și comit. de supraveghiere K 987.93. Tant. oficialilor K 151.99. Dotațiunea fondului de pens. K 880.—. Remun. K 902.13. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit astfel: Reuniunii femeilor române din Abrud K 40.—. Fondului protopresbiteral gr. or. din Câmpeni K 100.—. Masa studenților din Brașov K 30.—. Masa studenților din Brad K 30.—. Societatea „*Petru Maior*” Budapesta K 30.—. Școala gr. or. din Certege K 30.—. Școala gr. or. din Șohodol K 30.—. Școala gr. or. din Ponorel K 30.—. Școala gr. or. din Seca-

tura K 30.— Școala comercială din Brașov K 50.— Dividenda fixată cu 8% = K 8.— de cupon se plătește imediat după adunarea generală. In comitetul de supraveghere au fost aleși d-nii: *Demetriu Goia*, preot gr. or. in Sobodol; *Iosif Gomboș*, preot gr. or. in Abrudsat; *Ioan Todea*, preot gr. or. in Albac; *Silviu Lazar*, compt. la „Auraria“ in Abrud și *Nicolau Cothișel*, primariu in Certege. Tot cu ocașia aceasta s'a votat și un regulament intern al Direcțiunii și un regulament de serviciu pentru funcționarii institutului.

*

„*Furnica*“ *cassă de economii, soc. pe acțiuni in Făgăraș*. A XVIII-a adunare generală ordinară a acestui institut se va ține la 10 April a. e. Bilanțul pe 1901, ce-l publicăm între inserțiunile numărului nostru present, arată in comparațiune cu bilanțul anului de gestiune precedent următoarele schimbări: *Escomptul*, inclusive cambiile cu acop. ipot. s'a redus cu considerabila sumă de K 77,370.— la K 1.079,451.—; *Imprumaturile pe obligațiuni cu cavenți* s'au sporit cu K 6493.— la K 73,290.—; la *Imprumaturile pe efecte* încă se remarcă o *decreștere* de K 3000.— și ceva (starea K 8551.—), asemenea la *Diverse conturi debitoare* una de K 6052.— (starea K 18,556.—). Totalul activelor de K 1.277.236.— este mai mic decât in 1900 cu K 69,633.—. *Efecte propriu* nu are institutul acesta până acum de loc, credem însă că și va procura in timp apropiat, urmând astfel exemplul altor institute mai tinere și mai mici și lucrând totodată și la consolidarea sa proprie.

Ce privește pasivele vedem, că *Reservele* arată o *creștere* de K 5130.—, formând mai mult decât jumătatea capitalului social. (Starea K 62,667.—). *Fondul de pensuni* de K 15,179.— este mai mare decât in 1900 cu K 2826.—. *Depozitele spre fructificare* arată o modestă *creștere* de K 17,039.— (starea K 1.021.793.—). Cu mult mai favorabil in anii trecuți se presintă *Interesele transitoare anticipate*, cari se cifrează la K 98,128.— interese incasate cu K 14,659.—, față de K 5580.— in 1900, prin ce încă crește bonitatea bilanțului ultim. Profitul net de K 31,674.— este cu K 11,280.— mai mare decât in 1900. Venitul brut a fost de K 103,937.— (in 1900 K 88,685.—).

*

„*Hațegana*“ *institut de credit și economii, soc. pe acțiuni in Hațeg*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 1 Martie 1902 sub presiul d-lui *Dr. Gabriil Suciu*, avocat, fiind notar dl *Ioan Munteanu*, iar verificători ai procesului verbal dnii: *Ladislau Nandrea* și *Corneliu Popoviciu*. Presenti au fost 53 acționari, reprezentând 712 acțiuni cu 311 voturi.

Impărțirea profitului net de K 25,982.80 s'a făcut in modul următor: Dividendă și supradividendă K 13,353.06. Fondului de rezervă K 3241.79. Scopuri filantropice-culturale K 670.97. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2014.84. Tantiema directorului executiv K 575.68. Tantiema funcționarilor K 863.50. Fondului de pensune K 736.11. Casa institutului 3800.—. Fondului special de rezervă K 726.85. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit astfel: Beneficiu studentului VIII cl. reală Sibiu, Victor Pop K 85.49. Beneficiu studentului IV. cl. gimn. Blaș, Nicolau Popescu K 85.48. Scoalei confesionale române gr.-or. Ohaba de sub peatră K 50.—. Scoalei confesionale rom. gr.-or. din Borond K 50.—. Scoalei confesionale rom. gr.-cat. din Demșuș K 40.—. Scoalei confesionale rom. gr.-cat. din Merișor K 30.—. Scoalei confesionale rom. gr.-cat. din Subcetate K 30.—. Fondului cultural gr.-or. și gr.-cat. din Hațeg K 200.—.

Ajutor servitorimei institutului K 100.—. Dividenda fixată cu 7% = K 7.— de cupon este plătit imediat după adunarea generală. Acuirarea unei case pentru institut a fost cu mare însuflețire aprobată din partea adunării generale.

*

„*Iulia*“ *institut de credit și economii, societate pe acțiuni in Alba-Iulia* și-a ținut adunarea generală la 12 Martie 1902 sub presiul d-lui *Nicolau Florescu*, fiind notar d-l *Teodosiu Lobonțiu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Ioan Cirlea* și *Florian Rusan*. Presenti au fost 21 acționari, reprezentând 514 acțiuni cu 514 voturi.

Impărțirea profitului net de K 29,151.73 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 10,000.—. Fondului de rezervă K 10,167.58. Scopuri filantropice-culturale K 241.51. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 4347.30. Tantieme directorului executiv K 966.06. Fondului separat de asigurare K 1207.58. Fondului de pensune K 1207.58. Tantiema funcționarilor K 966.06. Remunerațiune servitorilor K 48.06. Suma destinată pentru scopuri de binefacere s'a adaus la fondul pentru înființarea unui conviect pe seama copiilor seraci români. Dividenda fixată cu 10% = K 10.— de cupon se plătește la 15 zile după adunarea generală. In direcțiune au fost aleși d-nii *Nicolau Florescu*, președinte și *Ioachim Fulea*, director executiv.

*

„*Mielul*“ *cassă de imprumut și păstrare in Poiana* și-a ținut adunarea generală la 2 Martie 1902 sub presiul d-lui *Nicolae Dobrota*, fiind notar d-l *Nicolae Branga*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Adam Micu* și *Ioan P. Bosdog*. Au participat 41 acționari, reprezentând 298 acțiuni cu 257 voturi.

Impărțirea profitului net s'a hotărît cum urmează: Dividendă și supradividendă K 5000.—. Fondului de rezervă K 1569.80. Scopuri filantropice-culturale K 600.—. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 642.10. Organului economic K 39.—.

Impărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a făcut astfel: Masa studenților din Brașov K 30.—. Masa studenților din Brad K 10.—. Școala sup. de com. din Brașov K 20.—. România Jună din Viena K 10.—. Petru Maior din Budapesta K 10.—. Reuniunea de agricultură din Sibiu K 4.—. restul de K 516.— la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda s'a fixat cu 10% = K 10.— de cupon și se plătește imediat după adunarea generală. In direcțiune s'au ales dnii: *Ilie Dobrota*, *Adam Micu* și *Ioan P. Bosdog*, iar in comitetul de supraveghiere dnii: *Dominic Rațiu*, *Nicolae Păța*, *George Ghișe*, *Dumitru Bosdog* și *Dumitru Opcean*. Totodată s'a votat un regulament pentru afacerile interne ale institutului.

*

„*Nădlăcana*“ *institut de credit și economii, soc. pe acțiuni in Nădlac*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 8 Martie 1902 sub presiul d-lui *Petru Truța* din Arad, fiind notari d-nii *Aureliu St. Șuluțu* și *Terențiu Opcean*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Georgiu Major* și *Ioan Mercea*. Presenti 45 acționari, reprezentând 678 acțiuni cu 305 voturi.

Profitul net s'a distribuit cum urmează: Dividendă și supradividendă K 6000.—. Fondului de rezervă K 627.77. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 540.09. Marce de prezență direcțiunii și censorilor K 833.—. Impărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a făcut in

cursul anului. Dividenda fixată cu 6% = K 6— de cupon se plătesce după adunarea generală imediat. In direcțiune s'au reales d-nii: *George Drăgan* și *Iosif Lufțai* și aleși noi: d-nii *Pavel Roșiuț* și *Stefan Lazar*, iar în comitetul de supraveghiere: d-nii *Sava Raicu*, *Alexandru Bozintan*, *Romul Nestor*, *Demetriu Roman* și *Samson Lugoșan*.

*

„*Nera*“ *cassă de păstrare, soc. pe acțiuni în Bozoviciu* și-a ținut adunarea generală la 10 Martie 1902 st. n. sub presiul d-lui *Iuliu Novac*, fiind notar d-l *Susich Károly*, notar public din Caransebeș, iar verificatori ai procesului verbal d-l *Stachius Popoviciu* și d-l *Simion Disela*. Prezenți au fost 28 acționari reprezentând 280 acțiuni cu 158 voturi.

Impărțirea profitului net de K 13,102.82 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 7200—. Fondului de rezervă K 2430.14. Scopuri filantropice-culturale K 800—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere incl. funcț. K 1471.08. Fondului special de rezervă K 600—. Remunerații funcționarilor după salare K 401.60. Transport pe anul 1902 K 200—. Impărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 8% = K 8— de cupon, se plătesce cu începere dela 1 Maiu 1902. In comitetul de supraveghiere s'au ales d-nii: *Ilie Traiță*, director de bancă și adv. in Oravița; *Vasilie Popoviciu*, *Nicolae Novacoviciu*, *Virgil Nedici*, *Isaia Jovescu*, *Simion Disela* și *Iosif Jeva*.

*

„*Oraviciana*“ *societate pe acțiuni în Oravița*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 11 Martie 1902 sub presiul directorului președinte dl *Ilie Traiță*, fiind notari dnii: *Ioan Perian* și *George Jian*, iar verificatori ai procesului verbal dnii: *Dr. Mihai Grosșian* și *Ioan Bogdan*. Prezenți au fost 84 acționari, reprezentând 3050 acțiuni cu 1681 voturi.

Impărțirea profitului net s'a hotărât cum urmează: Dividendă și supradividendă K 16,000—; Fondurilor de rezervă K 13,994.73; Fondului scopurilor filantropice-culturale K 539.73. Tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 4796.97. Fondului de pensuni K 2886.09. In decursul anului s'au distribuit din partea direcțiunii din fondul cultural și de binefaceri pentru diverse scopuri culturale și de binefaceri K 1488—. Dividenda s'a fixat cu 8% = K 8— de cupon și se plătesce din 11 Martie 1902. In direcțiune s'au ales in urma repășirei dlui *Dr. Petru Cornean* dl *George Dragoescu*, invțător in Oravița-montană, iar in comitetul de supraveghiere au fost aleși dnii: *Ioan Petrovici*, *Cielova rom.*, *Ioan Stoian*, *Răcăștie*, *George Jian* și *Nicolae Baias*, *Oravița-mont.*, *Ioan Călin*, *Oravița rom.*, *Ioan E. Tieran*, *Oravița-mont.*, *Vasile Leza*, *Ticvanu-mare*, pe un period de 3 ani.

*

„*Parsimonia*“ *institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Bran* și-a ținut adunarea generală la 6 Martie 1902 sub presiul d-lui *Ioan cav. de Pușcariu*, fiind notari d-nii *Iacob Popa* și *Nicolae Runcean*, iar verificatorii ai procesului verbal d-nii *Simion Stoica*, *Nicolae Reit* și *Ilarie Plotogea*. Prezenți au fost 34 acționari, reprezentând 554 acțiuni cu 554 voturi.

Impărțirea profitului net de K 10,386.19 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 6127.50. Fondului de rezervă K 1938.97. Scopuri filantropice-culturale K 726.13. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 1045.20. Directorului executiv K

116.13. Comptabilului K 116.13. Cassarului și notarului K 116.13. Remunerațiuni la oficiali 200—. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit in modul următor: Ajutor școalei centrale rom. gr. or. din Bran K 408.06. Ajutor inființândei școale de fete K 158.07. Fondului de alimentare a copiilor miseri dela școala centrală rom. gr. or. din Bran K 100—. Masa studenților din Brașov K 40—. Masa studenților din Brad K 20—. Dividenda fixată cu 8% se plătesce indată după adunarea generală. In direcțiune s'au ales d-nii *Nicolau Reit* și *George Tișca* in locul d-lor *George Mănoiu* și *Ioan Mănoiu*; iar in comitetul de supraveghiere: d-nii *Georgiu Babeș* și *Ioan V. Enescu*, in locul d-lor *Dr. Nicolae Mănoiu* și *Ioan Mănoiu*.

*

„*Sălăgiana*“ *institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Jibou* și-a ținut adunarea generală la 8 Martie 1902 sub presiul dlui *George Pop de Băsești*, fiind notari dnii: *Iosif Orga* și *Dem. Cionca*, iar verificatori ai procesului verbal dnii: *Gabr. Cherebeț*, *Mih. Borbely* și *V. Murășan*. Prezenți au fost 23 acționari, reprezentând 694 acțiuni cu 276 voturi.

Impărțirea profitului net de K 19,221.24 s'a hotărât cum urmează: Dividendă și supradividendă K 10,800—. Fondului de rezervă K 4644.24. Scopuri filantropice-culturale K 680.56. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere, directorului executiv și funcționarilor K 1942.02. Fondului de pensuni K 1154.42. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit astfel: Remunerația practicantului K 60—. Remunerația servitorului K 40—. Bisericii gr.-cat., Jibou K 319.52. Bisericii gr.-cat., Coșeni K 20—. Bisericii gr.-cat., Sulelmed, pentru invțător K 50—. Preparandului Ioan Fehete K 20—. La dispoziția directorului executiv pentru scopuri de binefaceri K 74.94. Fondului „Delegațiunii băncilor rom.“ K 96.10. Dividenda s'a fixat cu 6% = K 6— de cupon, plătilbil după adunarea generală imediat. In comitetul de supraveghiere s'au ales pe 3 ani dnii: *Florian Cocian*, președinte, *Victor Ilyes*, *Teofil Drugomir*, *Demetriu Cionca* și *Dominic Rațiu*.

*

„*Someșana*“ *institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Dej*, și-a ținut adunarea generală la 10 Martie n. 1902 sub presiul d-lui *Gregoriu Pușcariu*, protopop, fiind notari d-nii *Augustin Pinteș* și *Mateiu Pop*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii *Dr. Ioan Cherecheș* și *Dr. Clemente Barbul*. Prezenți au fost 17 acționari, reprezentând 280 acțiuni cu 135 voturi.

Impărțirea profitului net de K 29,468.38 s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 16,000—. Fondului de rezervă K 4867.10. Scopuri filantropice-culturale 2336.20. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2725.56. Tantieme funcționarilor K 389.36. Tantieme directorului executiv K 389.36. Fondului de pensuni K 973.80. Fondului special de rezervă K 151—. Pentru abscrieri din dubioase K 1636—. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit astfel: Bisericii gr. or. română din Dej K 1000—. Școalei gr. cat. română din Dej K 400—. Bisericii gr. cat. română din Beclean K 200—. Bisericii gr. cat. română din Ciceu-Cristur K 200—. Școalei gr. cat. română din Oena-Dejului K 200—. La dispoziția directorului executiv, pentru a da ajutoare mai mici peste an K 336.20. Dividenda fixată cu 8% = K 16— de cupon se plătesce imediat după adunarea generală (10 Martie n. 1902). In

Irina Dietrich

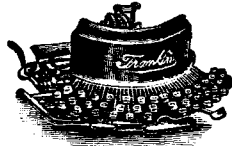
(Sibiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școalei comerciale din Laibach, dă instrucțiune în stenografia germană și în scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * * *

* * **de scris,**

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuința la scrierea în limba română, maghiară, germană și franceză, dau până la 12 copii simultane, au tipuri legibile și multe alte avantajii.

⇒ Prețul K 360.— ⇐

„FURNICA“,
cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai *cassei de economii „Furnica“*, societate pe acțiuni, se invită prin aceasta în virtutea §. 16 al statutelor societății la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Făgăraș în 10 Aprilie 1902 st. n. înainte de ameași la 10 oare, în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1901 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea conform §. 30 din statute a 3 membri în consiliul direcțiunii în locul celor eșiți.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direct.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 17, 18 și 19 din statutele societății voesc a participa la această adunare generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa societății sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, acțiunile lor și eventual dovedile de plenipotență cel mult până în 9 Aprilie st. n. 1902.

Făgăraș, în 27 Ianuarie 1902.

Directiunea.

„FURNICA“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

ACTIVA.	(Coroane).	Bilanț cu 31 Decembre 1901.	(Coroane)	PASIVA.	
Cassa în număr		12,309-14		Capital social: 300 acțiuni à K 400.—	120,000.—
Cambii escomptate		1,079,451-35		Fondul de rezervă	57,393.—
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi		73,290-60		Fondul de garanță	5,274-57
Imprumuturi pe efecte		5,499-78		Fondul de pensuni al funcționarilor	15,179-52
Realități		84,900-68		Depuneri spre fructificare	1,021,793-46
Interese transitoare restante		1,810-35		Dividende neridicate	112.—
Diverse conturi debitoare		18,556-51		Interese transitoare anticipate	14,659-26
Mobiliar		1,575-19		Diverse conturi creditoare	11,149-36
După amortisare de 10%		157-52	1,417-67	Profit curat	31,674-91
			1,277,236-08		1,277,236-08

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perderi.	(Coroane)	CREDIT.	
Interese: pentru depuneri spre fructificare		50,802-57		Interese: de la cambii escomptate	91,758-18
Spese: salare, porto, diverse	7,390-44			de la imprum. pe obl. cu cav.	6,370-58
marcă de prezență	2,890.—	10,280-44		Chirie: dela casele societății	4,863-34
Contribuțiune: directă	3,792-88			Taxe: pentru transcrieri de acțiuni	5-26
10% contribuțiune pentru inter. dep.	5,080-91	8,873-79		Provisiuni	940-32
Arunc comunal și comitatens		2,148-45			
Amortisare: 10% din mobiliar		157-52			
Profit curat		31,674-91			
		103,937-68			103,937-68

Făgăraș, 31 Decembre, 1901.

Iacob Macaveiu m. p., președinte.

Ioan Dejenariu m. p., contabil.

Membrii direcțiunii:

Iuliu Dan m. p. Dr. Andreiu Micu m. p. Demetriu Chisierianu m. p. Maximilian Receanu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună regulă, le-am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Făgăraș, în 23 Ianuarie 1902.

Comitetul de supraveghiere:

Ioșif Lissai m. p. Gerasim Grama m. p. Gavrilă Cornea m. p. Valeriu P. Comșia m. p.

Proprietar și editor: Dr. Cornel Diaconovich.

Tiparul Tipografiei arhidieceșane în Sibiu.